

Ügyiratszám: MN/2093-8/2013.

Ügyintéző: **személyes adat**

Email: **személyes adat**

Tárgy: a kiskorúakra vonatkozó törvényi rendelkezések megsértése

Melléklet: a hatósági ellenőrzés megállapításai

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

538/2013. (III.27.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) a **Sanoma-Digital Media Közép-Európai Zrt.**-vel (1037 Budapest, Montevideo u. 9., a továbbiakban: Médiaszolgáltató) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató **Story 4** csatornáján **2012. október 13-án 20 óra 12 perctől** sugárzott „**Sötét anyag**” című műsorszám közzétételével megsértette a műsorszámok korhatár-kategóriába sorolására és közzétételére vonatkozó törvényi előírásokat, ezért a Médiaszolgáltatót

150. 000 Ft, azaz egyszázötvenezer forint bírsággal sújtja.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató **Story4** csatornáján **2012. október 13-án 20 óra 12 perctől** sugárzott „**Sötét anyag**” című műsorszám **előzeteseinek 2012. október 8-án, 9-én, 10-én, 11-én, 12-én és 13-án**, összesen harminckét alkalommal történt sugárzásával megsértette a műsorelőzetesek közzétételére vonatkozó törvényi előírást, ezért a Médiaszolgáltatót

480. 000 Ft, azaz négyszáznyolcvanezer forint bírsággal sújtja.

A Médiaszolgáltató a bírságot e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács Magyar Államkincstár által vezetett 10032000-00295141-00000024 számú számlájára. A fizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Médiaszolgáltató késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni bírság igényét közigazgatási úton érvényesíti.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság tárgyalás tartása nélkül 30 napon belül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

Indokolás

A Médiatanács a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 167. § (1) bekezdése szerinti hatósági ellenőrzés keretében hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató által üzemeltetett Story 4 elnevezésű csatornán 2012. októberében közzétett filmalkotások korhatári besorolását. A hatósági ellenőrzés során felmerült az Mttv. 9. § (5) bekezdésének, valamint a 10. § (1) bekezdés c) és f) pontjainak megsértése a 2012. október 13-án 20 óra 12 perctől sugárzott „Sötét anyag” című műsorszámmal, valamint előzeteseinek 2012. október 8-án, 9-én, 10-én, 11-én, 12-én és 13-án történt közzétételével összefüggésben.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a Médiatanács az Mttv. 182. § ba) pontjában foglalt hatáskörében hivatalból 2013. február 13-án hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, melyről 265/2013. (II. 13.) számú, MN/2093-4/2013. ügyiratszámú végzésében a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Ket. 29. § (5) bekezdése szerinti tartalommal értesítette a Médiaszolgáltatót, tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint felhívta a figyelmét arra, hogy az eljárás során a Ket. 51. § (1) bekezdése értelmében nyilatkozattételi, és a 68. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési jog illeti meg.

A Médiaszolgáltató az eljárás megindításáról értesítő végzést a visszaérkezett térítvény tanúsága szerint 2013. február 26-án vette át és jelen határozat meghozataláig nyilatkozatot nem tett.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a vizsgálati jelentés, a műsorszám megtekintése alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. Az Mttv. 9. § (5) bekezdésének megsértése

Az Mttv. 9. § (5) bekezdése szerint: *„Azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy erőszakra, illetve szexualitásra utal, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a IV. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott”.*

A Médiaszolgáltató a III. korhatár-kategóriába sorolta a programot, azaz tizenkét éven aluliak számára nem ajánlotta.

A műsorszám az alábbiak miatt magasabb, IV. korhatári kategóriába sorolandó:

A műsorszám tartalma:

Liu Xing PhD hallgatóként nagyszabású tervekkel érkezik Amerikába. Leginkább szakmunkás szüleinek szeretne bizonyítani, jobb megélhetést akar biztosítani számukra a sikereivel. Örömmel fogadják az egyetemen, konzulense (Reiser professzor) is nagy reménységnek tartja, ám idővel egyre inkább vetélytársnak tekinti a tehetséges diákot, és egy másik hallgatót kezd támogatni. A disszertáció védésénél elutasítja a fiú forradalmi elméletét, mivel azok megkérdőjelezik Reiser modelljét. Liu Xing nyitott kapukra számított, számtalan lehetőségre, ám szembesülve a valósággal, lassan összeomlik, egyre szótlanabbá válik. Szobatársai visszautaznak Kínába, szerelme is elhagyja. Szülei előtt képtelen beismerni a kudarcát, ezért a nekik írt leveleiben elhallgatja az igazságot, nem beszél senkinek a csalódottságáról. Még pártfogójával, Joanna-val sem osztja meg a gondjait. Végül a frusztráció és a düh eluralkodik rajta, az éves díjátadó ünnepségen rivális kollégáját, tanárát és a bizottság két tagját is lelövi. Nem sokkal később az egyik irodában magával is végez. A műsorszám művészi eszközökkel mutatja be az amerikai álmot, a fiú életének szétesését. A film megtörtént eseményeket dolgoz fel.

A műsorszám sajátos dramaturgiával mutatja be a brutális gyilkosságok hátterét. Xing árnyalt jellemábrázolása mellett a film olyan kérdéseket feszeget, mint az esélyegyenlőség, a szakmai versengés, a kudarc feldolgozása - mindezt az amerikai társadalom értékein keresztül.

A drámai végkifejletre egy rendszerint váratlanul, több alkalommal bevágott képsor utal (Xing az ágy szélén ülve készül a bosszúra). Mindez nyomasztóan hat, ami nem oldódik fel a film végén sem. A műsorszám valós eseményt dolgoz fel, és ez növeli az élmény intenzitását, így a félelmi reakciók erőteljesebbek lehetnek az arra érzékenyeknél. Problémásnak tekinthetők a szimbolikus elemek is: a védendő korosztály számára még nehezen értelmezhetőek a film egészét átító művészi utalások.

Xing rokonszenves, mély érzésű személyiség, aki maximálisan megfelel az elvárásoknak. Teljes bizalommal fordul Reiser felé, a hagyományos kínai „mester-tanítvány” viszonynak eleget téve lelkes és tisztelettudó. Brutális tetteire látszólag váratlanul kerül sor, miközben egy-egy utalásból következtethet a néző a labilis lelkiállapotára (pl.: a hó szimbólum, vagy a villogó képsorok közvetlenül a bukás után) és belső készletére. A Médiatanács klasszifikációs ajánlása (a továbbiakban: Ajánlás) kimondja: *„A pszichés betegségek, illetve labilitás megjelenítése ebben az életkorban még nem ajánlott, mivel a serdülők számára a nonkonformitásra való hajlamuk következtében a bizarrériák, a kóros magatartásformák vonzóak lehetnek.”*

Aggályos továbbá, hogy a professzor arrogáns karakter, valamint bizonyos megnyilvánulásai diszkriminatívak, ezért a fiú bosszúja - a serdülőkre jellemző erős igazságérzet és a tekintély elleni lázadás révén - empátiát, azonosulást válthat ki a védendő korosztályból. Problematikusnak számít az is, hogy Xing ideológiai nézetei ellentmondásosak, értékrendje kettősséget tükröz (gyilkos és áldozat egy személyben), ami szintén bizonytalanságot kelthet a serdülőkben. Az Ajánlás szerint ugyanis: *„Az eszmék, ideológiák iránti fogékonyságot ebben az életkorban a radikális, lázadó vonás dominálja, illetve a külsőségek, így a fiatalok óhatatlanul is elsodródhatnak a szélsőséges, sztereotíp, előítéletes ítéletalkotás és viselkedés irányába.”*

A legmegrázóbb jelenet a fiú váratlan, sokkoló tette, majd az azt követő öngyilkossága. A szcena vágás nélkül látható, részletesen megfigyelhető, ahogy a golyó eltalálja az áldozatokat, illetve ahogy az emberek pánikszerűen menekülnek. A merényletet követően Xing találkozik lelőtt diáktársa feleségével és gyermekével, ami szintén növelheti a frusztrációt. Az Ajánlás kimondja a III. kategória tekintetében, hogy *„Fontos továbbá, hogy a főhős által alkalmazott erőszak, akivel a néző azonosul, erkölcsileg igazolható legyen, valamint a hős ne forduljon automatikusan vagy kezdeményező módon az erőszakhoz, mint a konfliktusmegoldás bevált eszközéhez,”* továbbá az *„öngyilkosság vagy az arra irányuló kísérlet direkt módon való bemutatása nem javasolt.”*

A filmben bemutatott szexuális utalások (pornócsatorna nézése, hanghatások), valamint a dohányzás fokozott, szinte az összes jelenetben fellelhető megjelenítése (füstkarikák, premier plán vágások) is problematikusnak tekinthetők a védendő korosztály szempontjából.

A Médiatanács besorolását nem határozza meg, nem köti, de orientálja a külföldi filmklasszifikációs intézmények besorolása. A szóban forgó alkotás megtekintését ezen intézmények többsége az érettebb korosztály számára javasolta. A külföldi filmklasszifikációs intézmények az alábbi besorolási javaslattal éltek: az IMDB (Internet Movie Database) adatai szerint a művet az USA-ban „R” (korlátozott [restricted]) jelöléssel látták el, azaz 17 éven aluliaknak nagykorú felügyelete mellett proponálták, Németországban az FSK (Freiwillige Selbstkontrolle der Filmwirtschaft) 16 év feletieknek, Angliában a BBFC (British Board of Film Classification) 15 éven felüliek számára ajánlotta. A mozifilm DVD-változatát a Nemzeti Filmiroda is a 12 éven aluliak számára nagykorú felügyelete mellett ajánlott filmek kategóriájába sorolta.

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy az elemzett műsorszámban megjelenő témák, valamint azok feldolgozási módja nem felelt meg a III. korhatár-kategória szempontjainak. A főhős hirtelen személyiségváltozása zavart kelthet a serdülőkben az életkorra jellemző érzelmi labilitás, illetve az identitáskrízis nehézségei miatt, továbbá a film egészére jellemző baljós, nyomasztó képi világ károsan befolyásolhatta a 12-16 éves korosztály személyiségfejlődését.

Ezen tartalmak miatt a műsorszámot eggyel magasabb, IV. korhatári kategóriába kellett volna sorolni.

A nem megfelelő korhatári kategóriába sorolással a Médiaszolgáltató megsértette az Mttv. 9. § (5) bekezdését.

2. Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése

Az Mttv. 10. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a különböző korhatár-kategóriákba sorolt műsorszámok meghatározott műsorsávokban tehetők közzé. A 10. § (1) bekezdés c) pontja alapján „a IV. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva, 21 óra és 05 óra között tehető közzé”.

Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató 2012. október 13-án 20 óra 12 perctől sugározta a IV. kategóriába tartozó műsorszámot, a Médiatanács megállapította az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését is.

3. Az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megsértése

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontja értelmében: *„Lineáris médiaszolgáltatásban a műsorelőzetes nem tehető közzé olyan időszakban, amikor az általa bemutatott, ismertett műsorszám nem lenne közzétehető, illetve olyan időszakban, amelyben a műsorelőzetes megfelelő kategóriába sorolása esetén közzétételének nem lenne helye”.*

A Médiaszolgáltató a műsorszám előzeteseit 2012. október 8-án, 9-én, 10-én, 11-én, 12-én és 13-án – összesen harminckét alkalommal – 21 óra előtt tette közzé, mellyel megsértette az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontját.

A jogsértő műsorrészek szó szerinti leírását, valamint a műsorszám kategóriájának nem megfelelő időpontban közzétett előzetesek listáját a jelen határozat melléklete tartalmazza, mely melléklet jelen határozat elválaszthatatlan részét képezi. A melléklet rögzíti és részletezi a határozat törzsszövegében szereplő jogalkalmazói megállapítások pontos tényállási alapját.

A Médiatanács által feltárt jogsértések miatt alkalmazott jogkövetkezmény:

Az Mttv. 9. § (5) bekezdése és a 10. § (1) bekezdés c) és f) pont megsértése miatt alkalmazandó jogkövetkezmény megállapítása során a Médiatanács az alábbi mérlegelési szempontokat vette figyelembe.

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése szerint *„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal - a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett - legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”*

Az Mttv. 187. § (4) bekezdése a következőket tartalmazza:

„Az (1)-(3) bekezdés alkalmazásában ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül legalább kétszer valósítja meg, ide nem értve a csekély súlyú törvénysértéseket.”

Az Mttv. 9. § (5) bekezdésének megsértését eddig a Médiatanács eddig egy alkalommal állapította meg a Médiaszolgáltatóval szemben: a 395/2013. (II.6). számú határozatában – 2012. augusztus 11-én történt jogsértés kapcsán- az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának

megsértésével együtt az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) pontja alapján 100.000 -Ft bírság megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését a Médiatanács eddig két alkalommal állapította meg a Médiaszolgáltatóval szemben: 1343/2011. (X. 5.) számú határozatában – 2011. május 16-ai jogsértés miatt – az Mttv. 186. § (1) bekezdése alapján felhívást alkalmazott a Médiaszolgáltatóval szemben, és a 395/2013. (II.6). számú határozatában – 2012. augusztus 11-én történt jogsértés kapcsán- az Mttv. 9. § (5) bekezdésének megsértésével együtt az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) pontja alapján 100.000 -Ft bírság megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontja megsértésének megállapítására eddig szintén két alkalommal került sor: a Médiatanács a 879/2011. (VI. 29.) számú határozatában – 2011. február 1-jei jogsértés miatt – az Mttv. 186. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezményt alkalmazta a Médiaszolgáltatóval szemben, valamint a 395/2013. (II.6). számú határozatában – 2012. augusztus 7-én, 8-án, 9-én, 10-én és 11-én, összesen 10 alkalommal történt jogsértés kapcsán- az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) pontja alapján 100.000 -Ft bírság megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az ismételtség a fentiek alapján a tárgyalta jogsértések tekintetében nem áll fenn.

A gyermekeknek és kiskorúaknak az Alaptörvényből és az Mttv.-ből levezethető kiemelt védelmére tekintettel azonban a klasszifikációs rendelkezések megsértése a Médiatanács – eddigi gyakorlata alapján, valamint a műsorszám 21 óra előtt közzétett előzeteseinek nagy száma (32 alkalom) is megalapozza a törvénysértés súlyosságát, ezért a jelenlegi esetben az Mttv. 186. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmény nem volt alkalmazható.

A jogsértés miatti jogkövetkezmény alkalmazásának alapját az Mttv. 187. § (2) bekezdés és a (3) bekezdés b) pontja jelenti. A jelen eljárásban kiszabható bírság maximális összege az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) pontja értelmében ötvenmillió forint.

„187. § (2) A Médiatanács és a Hivatal a jogkövetkezményt – a jogsértés jellegétől függően – a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételtségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg.

(3) A Médiatanács és a Hivatal – a (7) bekezdés figyelembevételével – a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

[...]

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

ba) JBE médiaszolgáltató és a médiapiaci koncentráció korlátozására vonatkozó szabály által érintett médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege kétszázmillió forintig,

bb) a ba) pont alá nem tartozó médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege ötvenmillió forintig terjedhet.”

Tekintettel arra, hogy a Médiatanács a gyermekeket és kiskorúakat védő rendelkezések megsértése esetén következetesen bírság jogkövetkezményt alkalmaz a médiaszolgáltatókkal szemben, a jelenlegi esetben is az Mttv. 187. § (3) bekezdés b) pontja szerinti bírság alkalmazása mellett döntött.

A Médiatanács az Mttv. 187. § (2) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontok közül a jogsértés súlyán túl figyelembe vette az érdeksérelem szenvedett és veszélyeztetett személyek számát és az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokat.

A Médiatanács az érdeksérelmet szenvedett és veszélyeztetett személyek száma tekintetében az AGB Nielsen Médiakutató Kft. nézettségí adataira hivatkozik, mely szerint kimutathatóan kiskorúakat is elért a műsorszám. Közel ezer, elsősorban négy és tizenkét év közötti kiskorú látta a filmalkotást.

A Médiatanács egyéb szempontként értékelte azt a tényt, hogy a Médiaszolgáltató a műsorszám előzeteseit 21 óra előtt tette közzé, elsősorban 16:00 és 20:00 óra között, tehát olyan időszámban sugározta azokat, amikor jelentős számú kiskorút is elérhettek a műsorszámok.

Az Mttv. 187. § (2) bekezdés szerinti további mérlegelési szempontok e jogsértés vonatkozásában nem voltak értékelhetők.

A Médiatanács az Mttv. 187. § (2) bekezdésében foglalt mérlegelési jogkörében a fokozatosság és arányosság elvének figyelembevételével, az Mttv. 9. § (5) bekezdésének és a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése miatt a kiszabható bírságmaximum (ötvenmillió forint) 0,3%-ának megfelelő mértékű, azaz 150.000 -Ft összegű bírságot, az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának harminckét alkalommal történt megsértése miatt törvénysértésenként a kiszabható bírságmaximum 0,03%-ának megfelelő mértékű – azaz 15.000 -Ft – összességében a bírságmaximum 0,96%-ának megfelelő mértékű, azaz 480.000 -Ft összegű bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben.

A Médiatanács külön tekintettel volt arra, hogy egy esetleges újabb jogsértés esetén alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásánál érvényesülhessen a fokozatosság elve, azaz az ismétléssel járó növekvő progresszivitás és a szankcionálás kiszámíthatósága, előreláthatósága.

A hatósági eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, valamint a 164. §-on alapul. A tárgyalás tartására vonatkozó tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. március 27.

dr. Kollarik Tamás
soros elnöki tisztséget ellátó tag

dr. Vass Ágnes
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat

A hatósági ellenőrzés megállapításai

A műsorszám címe:	Sötét anyag
Sugárzás dátuma:	2012. október 13.
Sugárzás időpontja:	20:12:02-21:46:03
Csatorna neve:	Story4
Hossz:	88 perc
A médiaszolgáltató besorolása:	III. kategória
Jelzett korhatár:	12 éven aluliaknak nem ajánlott
Nemzetközi korhatárok:	USA:R / brit: 15 / német: 16
Eredeti cím:	Dark matter
Műfaj:	mozifilm
Származási ország:	USA
Gyártási év:	2007
Eredeti hossz:	88 perc
Rendező:	Shi-Zheng Chen
Szereplők:	Ye Liu, Meryl Streep, Aidan Quinn

Tartalom:

Liu Xing PhD hallgatóként nagyszabású tervekkel érkezik Amerikába. Leginkább szakmunkás szüleinek szeretne bizonyítani, jobb megélhetést akar biztosítani számukra a sikereivel. Örömmel fogadják az egyetemen, konzulense (Reiser professzor) is nagy reménységnek tartja, ám idővel egyre inkább vetélytársnak tekinti a tehetséges diákot, és egy másik hallgatót kezd támogatni. A disszertáció védésénél elutasítja a fiú forradalmi elméletét, mivel azok megkérdőjelezzik Reiser modelljét. Liu Xing nyitott kapukra számított, számtalan lehetőségre, ám szembesülve a valósággal, lassan összeomlik, egyre szótlanabbá válik. Szobatársai visszautaznak Kínába, szerelme is elhagyja. Szülei előtt képtelen beismerni a kudarcát, ezért a nekik írt leveleiben elhallgatja az igazságot, nem beszél senkinek a csalódottságáról. Még pártfogójával, Joanna-val sem osztja meg a gondjait. Végül a frusztráció és a düh eluralkodik rajta, az éves díjátadó ünnepségen rivális kollégáját, tanárát és a bizottság két tagját is lelövi. Nem sokkal később az egyik irodában magával is végez. A műsorszám művészi eszközökkel mutatja be az amerikai álmot, a fiú életének szétesését. A film megtörtént eseményeket dolgoz fel.

A vizsgálat eredménye:

A médiaszolgáltató a filmet a III. korhatár-kategóriába sorolta, azaz **„tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott”** minősítést kapott. A külföldi filmklasszifikációs intézmények az alábbi besorolási javaslattal éltek: az IMDB (Internet Movie Database) adatai szerint a művet az USA-ban „R” (korlátozott [restricted]) jelöléssel látták el, azaz 17 éven aluliaknak nagykorú felügyelete mellett proponálták, Németországban az FSK (Freiwillige Selbstkontrolle der Filmwirtschaft) 16 év felettieknek, Angliában a BBFC (British Board of Film Classification) 15 éven felüliek számára ajánlotta. A mozifilm DVD-változatát a Nemzeti Filmiroda II. kategóriába sorolta (12 éven aluliak számára nagykorú felügyelete mellett ajánlott).

A film az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt magasabb korhatári kategóriába sorolandó: a műsorszám sajátos dramaturgiával mutatja be a brutális gyilkosságok hátterét. Xing árnyalt jellemábrázolása mellett a film olyan kérdéseket feszeget, mint az esélyegyenlőség, a szakmai versengés, a kudarc feldolgozása - mindezt az amerikai társadalom értékein keresztül.

A drámai végkifejletre egy rendszerint váratlanul, több alkalommal bevágott képsor utal (Xing az ágy szélén ülve készül a bosszúra). Mindez nyomasztóan hat, ami nem oldódik fel a film végén sem. A műsorszám valós eseményt dolgoz fel, és ez növeli az élmény intenzitását, így a félelmi reakciók erőteljesebbek lehetnek az arra érzékenyeknél.

Problémásnak tekinthetők a szimbolikus elemek is: a védendő korosztály számára még nehezen értelmezhetőek a film egészét átítató művészi utalások.

Xing rokonszenves, mély érzésű személyiség, aki maximálisan megfelel az elvárásoknak. Teljes bizalommal fordul Reiser felé, a hagyományos kínai „mester-tanítvány” viszonyának eleget téve lelkes és tisztelettudó. Brutális tetteire látszólag váratlanul kerül sor, miközben egy-egy utalásból következtethet a néző a labilis lelkiállapotára (pl.: a hó szimbólum, vagy a villogó képsorok közvetlenül a bukás után) és belső késztetésére. A Médiatanács klasszifikációs ajánlása (a továbbiakban: klasszifikációs ajánlás): *„A pszichés betegségek, illetve labilitás megjelenítése ebben az életkorban még nem ajánlott, mivel a serdülők számára a nonkonformitásra való hajlamuk következtében a bizzarrériák, a kóros magatartásformák vonzóak lehetnek.”*

Aggályos továbbá, hogy a professzor arrogáns karakter, valamint bizonyos megnyilvánulásai diszkriminatívak, ezért a fiú bosszúja - a serdülőkre jellemző erős igazságérzet és a tekintély elleni lázadás révén - empátiát, azonosulást válthat ki a védendő korosztályból. Problematikusnak számít az is, hogy Xing ideológiai nézetei ellentmondásosak, értékrendje kettősséget tükröz (gyilkos és áldozat egy személyben), ami szintén bizonytalanságot kelthet a serdülőkben. A klasszifikációs ajánlása kimondja: *„Az eszmék, ideológiák iránti fogékonyságot ebben az életkorban a radikális, lázadó vonás dominálja, illetve a külsőségek, így a fiatalok óhatatlanul is elsodródhatnak a szélsőséges, sztereotip, előítéletes ítéletalkotás és viselkedés irányába.”*

A legmegrázóbb jelenet a fiú váratlan, sokkoló tette, majd az azt követő öngyilkossága. A szcena vágás nélkül látható, részletesen megfigyelhető, ahogy a golyó eltalálja az áldozatokat, vagy ahogy az emberek pánikszerűen menekülnek. A merényletet követően Xing találkozik a lelőtt diáktársa feleségével és gyermekével, ami szintén növelheti a frusztrációt. A klasszifikációs ajánlás szerint: *„Fontos továbbá, hogy a főhős által alkalmazott erőszak, akivel a néző azonosul, erkölcsileg igazolható legyen, valamint a hős ne forduljon automatikusan vagy kezdeményező módon az erőszakhoz, mint a konfliktusmegoldás bevált eszközéhez,”* továbbá az *„öngyilkosság vagy az arra irányuló kísérlet direkt módon való bemutatása nem javasolt.”*

A filmben bemutatott szexuális utalások (pornócsatorna nézése, hanghatások) valamint a dohányzás fokozott, szinte az összes jelenetben fellelhető megjelenítése (füstkarikák, premier plán vágások) is problematikusnak tekinthető a védendő korosztály szempontjából.

Összességében mind a műsorszám tartalma, mind a téma feldolgozási módja meghaladja a 12-16 éves korosztály számára még elfogadhatót. A főhős hirtelen személyiségváltozása zavart kelthet a serdülőkben az életkorra jellemző érzelmi labilitás, illetve az identitáskrizis nehézségei miatt. Továbbá a film egészére jellemző baljós, nyomasztó képi világ indokolja a magasabb korhatári kategóriába sorolást.

A kifogásolt tartalmak és jelenetek:

20:15:03-20:15:37

Miközben Xing megismerkedik a professzorral, a párhuzamos vágással megjelenített beállítások már a gyilkosságra utalnak: a fiú közvetlenül a merénylet előtt az ágyán ülve gondolkodik.

20:17:17-20:18:31

A fiúk heverésznek, dohányoznak, az asztalon póker-szett. Xing lakótársa a szomszéd antennáján keresztül lopja az adást. Ennek köszönhetően sikerül befogniuk egy pornócsatornát. Mindhárman odakuporodnak a tv elé, a kép ugrál, rossz minőségű, de nyögések hallhatók. Xing barátjától érdeklődik, hogy mit jelent az „elmegek” kifejezés.

20:27:08-20:27:30

Reiser asszisztense azon aggódik, hogy Xing rengeteget éjszakázik, túlterhelt. A professzor szerint azonban *„ezek a srácok hálásak minden feladatért, ahonnan jönnek, az asztrológia tudományak számít, a beltéri WC meg luxusnak.”*

20:43:55-20:44:19

Ismét a gyilkosság előtti jelenetekből villannak fel képek.

21:00:26-21:00:50

A drámai végre utaló, hirtelen bevágott jelenet: Xing izzad, majd elfehéredik a kép.

21:02:45-21:04:50

Xing a lakótársával a barátjukat hallgatják, aki a függönnyel elválasztott hálófülkében szeretkezik egy nővel. Nyögések hallhatók, közben a fiúk azt boncolgatják, vajon tényleg ennyire élvezi-e a nő („*Szerintem a csaj csak megjátssza magát!*”), hogyan lehet felismerni a női orgazmust. Xing cigarettájával karikákat fújva rájön kutatásának egy fontos elemére, ezért kirángatja az éppen szeretkező barátját a függöny mögül, aki erre így reagál: „*Ilyen súlyos, baszki?*”

21:08:12-21:08:46

A professzor dühös Xing cikkének megjelenése miatt: „*Hogy merészeli az én engedélyem nélkül? Anélkül, hogy egyáltalán megmutatta volna nekem! {...} Olyan tiszteletudónak, udvariasnak és alázatosnak mutatja magát, de igazából nem más, mint egy törtető kis szemétláda! Talán mindegyikük az!*” – eközben Reiser a távolban látható, nevető kínai diákokra gondol.

21:13:52-21:14:13

Xing megbukik a védésén: monoton, gyors zene hallható. Hirtelen egymás után bevágott képek sora villan fel, forog a világ körülötte. Ijesztő, frusztráló a hatás.

21:22:03-21:22:29

Xing a bukása után otthon ül megtörten. Barátja meglátogatja, sört bont, amit a fiú egy húzásra megiszik.

21:24:12-21:24:35

Xing-et bukása után a lakótársai vigasztalják, arra biztatják, hogy előbb dolgozzon egy cégnek, utána pedig kedvére kutathat: „*Még Einstein-nek is volt normális munkája! Picsába a sötét anyaggal!*” Majd hirtelen vágással nyomasztó kép látható: Xing a szakadó hóesésben fekszik a földön, a hó betakarja testét.

21:29:51-21:30:17

A diplomát ünneplő kerti mulatságon Xing vetélytársának felesége előadja a Pillangókisasszony utolsó jelenetét (öngyilkosság). Vágás után már Xing- látható, az eddig is többször bejátszott, gyilkosság előtti kép kerül bemutatásra.

21:38:14-21:45:46

Xing a naptárához megy, és kitekint az ablakon: a virágzó júniusi képet felváltja újra a hóesés. Bekarikázza a dátumot, felveszi a fehér télikabátját, és elindul a díjátadóra. Közben párhuzamos képek sejlének fel, Joanna látható a reggeli tai-chi közben, illetve a fiú édesanyja, ahogy munkába siet. Mindkét nő megérzi a tragédiát. Xing megérkezik, elsőként a hallgatótársát öli meg, amint épp a beszédét tartja, majd Reisert lövi fejbe. A menekülő tömegben célirányosan keresi a másik két bizottsági tagot, és őket is megöli (egyiküket háton találja menekülés közben, míg a másik professzort feltartott tenyerén át likvidálja). Végül elvonul egy szobába, ahol magával is végez.

Összegzés:

A filmben megjelenő témák, valamint azok feldolgozási módja nem felelt meg a III. korhatár-kategória szempontjainak. A műsorszámban bemutatott jelenetek nyomasztó volta, művészi ábrázolása, a főhős jellemrajza, valamint a sokkoló végkifejlet károsan befolyásolhatta a 12-16 éves korosztály személyiségfejlődését. Ezen tartalmak miatt a műsorszám eggyel magasabb, IV. korhatári kategóriába sorolandó, és ennek megfelelően csak 21 óra után sugározható.

A Médiaszolgáltató a műsorelőzeteseket az alábbi időpontokban 21 óra előtt tette közzé:

dátum	csatorna	cím	kezdés	vége	időtartam
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:56:42	16:57:20	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	17:56:43	17:57:21	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	18:40:25	18:41:03	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:00:53	19:01:31	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:42:10	19:42:48	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:59:33	20:00:11	0:00:38
2012-10-08	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	20:59:02	20:59:40	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:13:39	16:14:17	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:32:54	16:33:52	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:53:02	16:53:40	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	17:36:23	17:37:01	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	18:19:13	18:19:51	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	18:55:46	18:56:24	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:39:57	19:40:35	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:56:11	19:56:49	0:00:38
2012-10-09	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	20:37:55	20:38:33	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	15:31:49	15:32:27	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	15:53:34	15:54:12	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	17:39:16	17:39:54	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	18:17:26	18:18:04	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:42:47	19:43:25	0:00:38
2012-10-10	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:59:43	20:00:21	0:00:38
2012-10-11	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:31:52	16:32:30	0:00:38
2012-10-11	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	18:40:56	18:41:34	0:00:38
2012-10-11	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	20:21:04	20:21:42	0:00:38
2012-10-12	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	15:50:08	15:50:46	0:00:38
2012-10-12	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	16:55:42	16:56:20	0:00:38
2012-10-12	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	17:40:05	17:40:43	0:00:38
2012-10-13	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	11:54:09	11:54:47	0:00:38
2012-10-13	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	12:53:35	12:54:13	0:00:38

2012-10-13	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	17:14:57	17:15:35	0:00:38
2012-10-13	STORY4 TV	ajánló - Sötét anyag	19:27:58	19:28:36	0:00:38

Budapest, 2013.március 27.

dr. Kollarik Tamás
soros elnöki tisztséget ellátó tag

dr. Vass Ágnes
hitelesítő tag